

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช มีพระราชดำรัสชี้แนะแนวทางการดำเนินชีวิต ตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงแก่พสกนิกรชาวไทยมาโดยตลอดนานกว่า 30 ปี และได้ทรงเน้นย้ำแนวทางการพัฒนาที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของทางสายกลางและความไม่ประมาท โดยคำนึงถึงความพอประมาณ ความมีเหตุผล การสร้างภูมิคุ้มกันในตัว ตลอดจนใช้ความรู้ และคุณธรรมเป็นพื้นฐานในการดำรงชีวิต การป้องกันให้รอดพ้นวิกฤต และให้สามารถดำรงอยู่ได้อย่างมั่นคงและยั่งยืนภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์และความเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ

(กระทรวงศึกษาธิการ. 2551 : 235)

เศรษฐกิจพอเพียง เป็นปรัชญาชี้ถึงแนวการดำรงอยู่และปฏิบัติตนของประชาชนในทุกระดับตั้งแต่ระดับครอบครัว ระดับชุมชนจนถึงระดับรัฐ ทั้งในการพัฒนาและบริหารประเทศให้ดำเนินไปใน ทางสายกลาง โดยเฉพาะการพัฒนาเศรษฐกิจเพื่อให้ก้าวทันต่อโลกยุคโลกาภิวัตน์ความพอเพียง หมายถึงความพอประมาณ ความมีเหตุผล รวมถึงความจำเป็นที่จะต้องมีระบบภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีพอสมควรต่อการมีผลกระทบใด ๆ อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายนอกและภายใน ทั้งนี้จะต้องอาศัยความรอบรู้ความรอบคอบ และความระมัดระวังอย่างยิ่ง ในการนำวิชาการต่าง ๆ มาใช้ในการวางแผนการดำเนินการทุกขั้นตอน และขณะเดียวกัน จะต้องเสริมสร้างพื้นฐานจิตใจของคนในชาติ โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ของรัฐ นักทฤษฎีและนักธุรกิจในทุกระดับให้มีจิตสำนึกในคุณธรรม ความซื่อสัตย์สุจริตและให้มีความรอบรู้ที่เหมาะสม ดำเนินชีวิตด้วยความอดทน ความเพียร มีสติ ปัญญา และความรอบคอบ เพื่อให้สมดุลและพร้อมต่อการรองรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและกว้างขวางทั้งด้านวัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมจากโลกภายนอกได้เป็นอย่างดี (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2551 : 235)

ประเทศไทยได้กำหนดใช้ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (2555 – 2559) ดำเนินการกำหนดยุทธศาสตร์ การพัฒนาคน และสังคมไทยสู่สังคมแห่งภูมิปัญญา และการเรียนรู้โดยยึดคนเป็นศูนย์กลางการพัฒนา และอัญเชิญหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นแนวทางปฏิบัติเพื่อมุ่งสู่สังคมอยู่เย็นเป็นสุข ในการพัฒนาประเทศแบบยั่งยืนอย่างเป็น

ระบบกับกระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดนโยบายด้านการศึกษา โดยนำหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ ใช้ คุณธรรมเป็นพื้นฐานของกระบวนการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงความร่วมมือระหว่างสถาบันการศึกษา สถาบันครอบครัว ชุมชน สถาบันทางศาสนา ให้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาเพื่อให้ผู้เรียน เกิดความรู้ ทักษะและเจตคติ สามารถนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างสมดุลและ ยั่งยืน (สำนักผู้ตรวจราชการประจำเขตตรวจราชการที่ 8 นครราชสีมา. 2551 : 27-31)

การจัดการศึกษาตามแนวทางของเศรษฐกิจพอเพียง สามารถ ดำเนินการได้ใน 2 ส่วน ส่วนที่เกี่ยวข้องกับการบริหารสถานศึกษา และส่วนที่เป็นการจัดการเรียนรู้ของผู้เรียน ซึ่งส่วน ที่ 2 นี้ ประกอบด้วย การสอดแทรกสาระเศรษฐกิจพอเพียง ในหลักสูตรและสาระการเรียนรู้ใน ห้องเรียนและประยุกต์หลักเศรษฐกิจพอเพียงในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

(กระทรวงศึกษาธิการ. 2551 : 250) และควรมีลักษณะที่สำคัญดังนี้ 1) ควรจัดการเรียนการ สอนโดยยึดจุดมุ่งหมายหลักซึ่งได้แก่กระบวนการพึ่งตนเอง หรือการพัฒนาเป็นแกนในการสอน ตลอดหลักสูตร 2) ควรจัดการเรียนการสอนให้มีลักษณะที่ให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง คือให้ ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ และได้เรียนรู้กระบวนการต่าง ๆ ที่จำเป็นซึ่งจะช่วยให้ ผู้เรียนเกิดความคิดรวบยอดและความเข้าใจในสิ่งที่เรียนอย่างแท้จริง 3) ควรจัดการเรียนการ สอนให้มีการเรียนรู้ทั้งทางด้านทฤษฎีและปฏิบัติควบคู่กันไปอย่างสมดุล เพื่อให้ผู้เรียน ได้เห็น ความสัมพันธ์ระหว่างข้อความรู้กับการปฏิบัติจริง และส่งเสริมการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ใน สภาพการณ์ต่าง ๆ ให้มาก เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความสามารถและความชำนาญในการใช้ความรู้ให้ เป็นประโยชน์ 4) ควรจัดสภาพแวดล้อม กิจกรรมประจำวัน และวิถีชีวิตของครูและบุคลากร ในสถานศึกษาให้เป็นตัวอย่างที่ดีแก่ผู้เรียนในเรื่องต่าง ๆ ที่ต้องการจะปลูกฝังให้แก่ผู้เรียน (ทิศนา แคมมณี. 2549 : 12)

ธนาคารโรงเรียนเป็นกิจกรรมที่ธนาคารออมสินให้การสนับสนุน โรงเรียนจัดตั้ง ธนาคารโรงเรียนขึ้น เพื่อช่วยกระตุ้นและส่งเสริมให้นักเรียนที่มีการออมทรัพย์อย่างต่อเนื่อง และสม่ำเสมอ ให้เห็นคุณค่าและประโยชน์ของการออมทรัพย์ โครงการธนาคารโรงเรียน มี วัตถุประสงค์หลักเพื่อส่งเสริมให้เด็กและเยาวชนได้รู้จักและรักการออมทรัพย์ และธนาคาร ออมสินจะร่วมกับสถานศึกษาจัดตั้งธนาคารในโรงเรียน เพื่อให้เด็กนักเรียนมีโอกาสฝากเงินที่ อดออมไว้กับธนาคารจำลอง (ธนาคารออมสิน. 2549 : 52)

โดยมีกิจกรรมรณรงค์ให้นักเรียนนำเงินมาฝากด้วยวิธีการต่าง ๆ ในโรงเรียน ตั้งแต่การเริ่มประชาสัมพันธ์ให้นักเรียนทราบหน้าเสาธงหลังการเคารพธงชาติตอนเช้าในช่วงเปิดภาคเรียน ปีการศึกษาใหม่เกี่ยวกับแนวดำเนินงานกิจกรรมธนาคารในโรงเรียน และประโยชน์ที่นักเรียนจะได้รับจากการนำเงินไปออมกับธนาคาร และนักเรียนยังสามารถเข้าร่วมกิจกรรมที่โรงเรียนจัดให้เนื่องในวันสำคัญต่าง ๆ เช่น วันเด็กแห่งชาติ วันออมแห่งชาติ หรือสัปดาห์แห่งการออม นอกจากนี้นักเรียนยังสามารถสมัครเข้าชมรมธนาคารโรงเรียนในช่วงกิจกรรมได้ด้วยวิธีหนึ่ง (นักเรียนชมรมธนาคารโรงเรียน จะได้มีส่วนร่วมในการทำหน้าที่เป็นพนักงานธนาคารด้วยส่วนหนึ่ง) การที่นักเรียนได้มีโอกาสเข้าร่วมกิจกรรมกับธนาคารโรงเรียนที่จัดขึ้น อันเป็นผลมาจากการณรงค์ประชาสัมพันธ์ เช่น นำเงินไปฝากธนาคารในวันเด็ก นำเงินไปฝากบ่อยครั้งขึ้นในช่วงสัปดาห์แห่งการออม หรือสมัครเข้าชมรมธนาคารโรงเรียน เป็นต้น ทำให้นักเรียนเข้าใจในประโยชน์ของการเก็บออม จะทำให้นักเรียนเกิดการยอมรับ เห็นคุณค่าและประโยชน์ของการออมเงินทำให้มีการฝากเงิน อย่างสม่ำเสมอมากขึ้น การออมทรัพย์ เป็นการเก็บเงินไว้เพื่อใช้จ่ายในวันข้างหน้า เพื่อซื้อสิ่งที่ต้องการตามที่ได้ตั้งจุดประสงค์และวางแผนไว้ การออมทรัพย์เกิดจากการเก็บสะสมเงินที่เหลือจากการใช้จ่ายที่ละเอียดถี่ถ้วนเป็นการชะลอการใช้จ่าย ซึ่งจำนวนเงินที่ออมคือส่วนของรายได้ที่เหลืออยู่ สิ่งจูงใจในการออม คือ เป้าหมายอย่างใดอย่างหนึ่งในอนาคต ซึ่งได้กำหนดไว้อย่างชัดเจนแน่นอน จึงก่อให้เกิดความกระตือรือร้น ที่จะออมมากขึ้น เป้าหมายของแต่ละบุคคล อาจแตกต่างกันออกไป ขึ้นอยู่กับความจำเป็นและความต้องการเป็นสำคัญ เป้าหมายในการออมที่ต่างกันเป็นสิ่งกำหนดให้จำนวนเงินออมและระยะเวลาในการออมทรัพย์แตกต่างกัน

กิจกรรมการออม เป็นส่วนหนึ่งในการสนับสนุนกิจกรรมเพื่อสังคม ให้มีพื้นฐานการออมในทุก ช่วงวัย ธนาคารออมสินจึงมีบทบาทในการส่งเสริมการออมให้สังคมไทย ได้รู้จักพื้นฐานการดำเนินชีวิตอย่างพอเพียง จึงจัดกิจกรรมที่มุ่งเน้นปลูกฝังนิสัยรักการออมให้แก่เด็กและเยาวชนโดยเชื่อมั่นว่าหากคนไทยมีจิตสำนึกรักการออมตั้งแต่เยาว์วัย ก็จะสามารถให้เติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่เห็นความสำคัญของการออม และรู้จักการใช้จ่ายเงินอย่างเหมาะสม สามารถพึ่งตนเองได้ในอนาคต จึงได้จัดให้มีธนาคารโรงเรียนในโรงเรียนและสถาบันการศึกษาโดยเริ่มเปิดดำเนินการตั้งแต่ปี 2541 ธนาคารโรงเรียน เป็นการจำลองธนาคารออมสินสาขาไว้ในโรงเรียน และมีนักเรียน นักศึกษา ครูอาจารย์ เป็นผู้ดำเนินการ ภายใต้การดูแลของธนาคารออมสินสาขา ซึ่งทำหน้าที่เป็นที่ปรึกษา ให้คำแนะนำ ดูแล ในการดำเนินการธนาคารโรงเรียน (ธนาคารออมสิน. 2551 : 13)

โครงการธนาคาร โรงเรียน เป็นธนาคารจำลองที่ดำเนินการโดยนักเรียนในโรงเรียน มีครู เจ้าหน้าที่ และพนักงานธนาคารออมสิน เป็นที่ปรึกษา นักเรียนผู้ปฏิบัติงานในธนาคารโรงเรียน ซึ่งได้รับการสนับสนุนจากธนาคารออมสินในฐานะองค์กรที่มีบทบาทในการส่งเสริมการออมมาเป็นเวลายาวนาน ได้เล็งเห็นความสำคัญของเยาวชนที่จะเติบโตเป็นทรัพยากรบุคคลอันมีค่าของสังคมในอนาคต ธนาคารมุ่งส่งเสริมวินัยการออมและค่านิยมอันดีให้กับเยาวชน โดยการจัดตั้งธนาคาร โรงเรียนในโรงเรียนและสถาบันการศึกษา เป็นการจำลองสาขาธนาคารไว้ในโรงเรียน มีนักเรียนเป็นผู้ดำเนินการด้วยตนเอง จากที่ธนาคารออมสินมีวิสัยทัศน์ที่ดีในการเป็นสถาบันการเงินที่มีความมั่นคง เพื่อการออม การพัฒนา เศรษฐกิจและสังคมของประเทศ โดยเฉพาะเศรษฐกิจฐานราก ด้วยวิสัยทัศน์ดังกล่าว ธนาคารออมสินจึงมีบทบาทในการส่งเสริมให้สังคมไทยได้รู้จักการออมบนพื้นฐานการดำรงชีวิตอย่างพอเพียง โดยได้จัดกิจกรรมที่มุ่งเน้น และปลูกฝังนิสัยรักการออมให้แก่เด็กและเยาวชนตลอดมาโดยเชื่อมั่นว่าหากคนไทยมีจิตสำนึกรักการออมตั้งแต่วัยเยาว์ ก็จะส่งผลให้เติบโตเป็นผู้ใหญ่ ที่เห็นความสำคัญของการออม และรู้จักการใช้จ่ายเงินอย่างเหมาะสม มีเงินเก็บออม และสามารถพึ่งพาตนเองได้ในอนาคต ตลอดจนส่งผลให้ประเทศชาติเข้มแข็งได้ด้วยเงินออมของคนในชาติ

โรงเรียนโคกประสิทธิ์วิทยา อำเภอเมืองชัย จังหวัดกาฬสินธุ์ ปัจจุบันเปิดสอนระดับก่อนประถมศึกษา ถึงช่วงชั้นที่ 3 มีครู จำนวน 17 คน นักเรียน จำนวน 152 คน มุ่งฝึกรอบม และให้การศึกษแก่เยาวชนให้เป็นผู้ที่มีความประพฤติดี มีคุณธรรม มีระเบียบวินัย มีความรับผิดชอบ มีจิตใจที่ดี มีสุขภาพอนามัยที่สมบูรณ์ ร่าเริงแจ่มใส รวมทั้งเป็นพลเมืองดีมีประสิทธิภาพในการทำงาน การประกอบอาชีพและการดำเนินชีวิตในสังคมอย่างมีความสุข เป็นโรงเรียนหนึ่งที่ตระหนักถึงคุณค่าของการออมของนักเรียน มีนโยบายปลูกฝังให้นักเรียนรู้จักออมทรัพย์อย่างสม่ำเสมอ จึงได้เกิดโครงการธนาคารขึ้นเพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจหลักการวิธีการดำเนินงาน และยังเป็นการปลูกฝังลักษณะนิสัยการประหยัดอดออม เข้าใจและรู้ถึงคุณค่าของการออมเงิน ฝึกการทำงานเป็นกลุ่ม ฝึกให้นักเรียนมีความรับผิดชอบในการทำงาน สามารถที่จะนำไปใช้ในวันข้างหน้าที่จะเติบโตไปเป็นผู้ใหญ่ในการพัฒนาประเทศชาติต่อไป จึงได้ประสานความร่วมมือกับธนาคารออมสินจัดตั้งธนาคารโรงเรียนขึ้น ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2551 เป็นต้นมา โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อให้ นักเรียนสามารถออมทรัพย์ได้ในแต่ละวันและทุก ๆ เดือน อีกทั้งยังส่งเสริมให้นักเรียนได้รับประสบการณ์การเรียนรู้ทั้งในและนอกห้องเรียน สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ ทั้งยังเป็นธนาคารจำลอง ที่ดำเนินการโดยนักเรียนในโรงเรียน

และมีครุรวมทั้งเจ้าหน้าที่ของธนาคารออมสินเป็นที่ปรึกษา มีการรับฝากเงินได้อย่างสม่ำเสมอ โดยได้รับดอกเบี้ยเงินฝากประเภทเพื่อเรียกของธนาคารออมสิน (โลกประสิทธิ์วิทยา, 2551 : 1)

ผู้วิจัยในฐานะผู้บริหารสถานศึกษา ได้พบปัญหาในเรื่องของนักเรียนส่วนใหญ่มีปัญหาในช่วงของการเปิดภาคเรียนใหม่ในการจัดเตรียมความพร้อมที่จะเรียน ผู้ปกครองจึงต้องเตรียมในเรื่องของการซื้อวัสดุเกี่ยวกับการเรียนในทุก ๆ ภาคเรียน ในบางครั้งเป็นปัญหาที่ทำให้ผู้ปกครองขาดสนใจในเรื่องของเงินในการซื้อวัสดุการเรียนให้ลูก จึงต้องมีการกู้เงิน ยืมเงินจากหน่วยงานอิสระ ที่มีอัตราดอกเบี้ยที่สูง ซึ่งต้องมีภาระหนี้เพิ่มขึ้นในแต่ละภาคเรียนจากปัญหาที่เกิดขึ้นในทุก ๆ ภาคเรียน จึงทำให้คิดหาวิธีที่จะสามารถช่วยหาวิธีการให้ครู นักเรียนสามารถช่วยผู้ปกครองได้ในบางส่วน จึงได้มีการพัฒนาการดำเนินการธนาคาร โรงเรียนโลกประสิทธิ์วิทยา เพื่อพัฒนารูปแบบการดำเนินการธนาคารโรงเรียน ให้ได้รูปแบบที่เหมาะสม สอดคล้องกับความต้องการของสมาชิกผู้ใช้บริการ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการดำเนินการธนาคารโรงเรียน อีกทั้งยังช่วยเสริมสร้างลักษณะนิสัยด้านการประหยัดของนักเรียน เพื่อที่จะให้นักเรียนเป็นผู้ที่มีวินัยที่ดีในการประหยัดและเกิดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ มีความเป็นอยู่อย่างพอเพียง ตลอดจนเป็นการปลูกฝังเยาวชนของชาติ ให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข อันจะส่งผลให้บรรลุวัตถุประสงค์ในการปฏิรูปการศึกษาของชาติต่อไป

คำถามการวิจัย

1. สภาพการดำเนินงานธนาคาร โรงเรียนโลกประสิทธิ์วิทยาแบบมีส่วนร่วม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 2 มีความเหมาะสมอยู่ในระดับใด

2. จะพัฒนาการดำเนินการธนาคาร โรงเรียนโลกประสิทธิ์วิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 2 ได้อย่างไรให้เป็นที่พึงพอใจแก่ผู้ใช้บริการระดับมาก

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการดำเนินงานธนาคาร โรงเรียนแบบมีส่วนร่วมของครู นักเรียน และบุคลากรภายใน โรงเรียนโลกประสิทธิ์วิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 2

2. เพื่อพัฒนาให้นักเรียน ครู และบุคลากร ให้มีความสนใจในการดำเนินการธนาคารแบบมีส่วนร่วม โรงเรียนโคกประสิทธิ์วิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการพัฒนาการดำเนินการธนาคารโรงเรียนโคกประสิทธิ์วิทยาแบบมีส่วนร่วม สังกัดสำนักงานการศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ผู้วิจัยแบ่งการวิจัยออกเป็น 2 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพการดำเนินการธนาคารโรงเรียนโคกประสิทธิ์วิทยาแบบมีส่วนร่วม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ประกอบด้วยกลุ่มเป้าหมายและกลุ่มผู้ให้ข้อมูล ดังนี้

1. กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัย จำนวน 31 คน ประกอบด้วย

1.1 คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	จำนวน 8 คน
1.2 ตัวแทนครูในโรงเรียน	จำนวน 3 คน
1.3 ผู้บริหารโรงเรียน	จำนวน 1 คน
1.4 คณะกรรมการดำเนินการธนาคารโรงเรียน	จำนวน 19 คน

ระยะที่ 2 การพัฒนาการดำเนินการธนาคารโรงเรียนโคกประสิทธิ์วิทยาแบบมีส่วนร่วม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ประกอบด้วยกลุ่มผู้ให้ข้อมูล ดังนี้

1. กลุ่มผู้ให้ข้อมูลที่ใช้ในการวิจัย จำนวน 19 คน ประกอบด้วย
 - 1.1 นักเรียนในคณะกรรมการดำเนินงาน จำนวน 13 คน
 - 1.2 ครูที่ปรึกษาธนาคารโรงเรียน จำนวน 5 คน
 - 1.3 พนักงานธนาคารออมสิน สาขาอมลาไสย จำนวน 1 คน

2. ศึกษาความพึงพอใจในการดำเนินการธนาคารโรงเรียนโคกประสิทธิ์วิทยาแบบมีส่วนร่วม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 171 คน

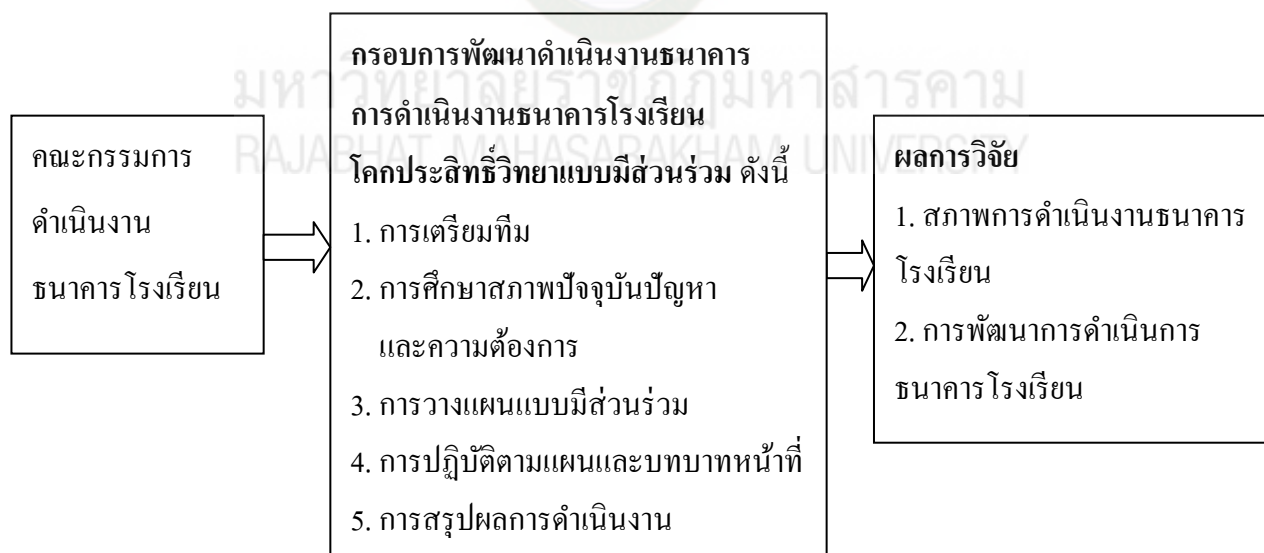
ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย

ระหว่างเดือน สิงหาคม 2555 – กุมภาพันธ์ 2557

กรอบแนวคิดในการวิจัย

กรอบแนวคิดในการพัฒนาการดำเนินการธนาคาร โรงเรียนโคกประสิทธิ์วิทยาแบบมีส่วนร่วม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ใช้แนวคิด การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมดังนี้ อมรวิเศษ นาคกรทรพร และดวงแก้ว จันทร์สระแก้ว (2541 : 12) พันธุ์ทิพย์ รามสูต (2540 : 42-43) Kemmis และ Wilkinson (2005 : 22-24) ชี ระวัฒน์ เขียมแสง (2550 : 74) ฉลาด จันทรสมบัติ (2551 : 272) จากการสังเคราะห์แนวคิดดังกล่าวนำมาบูรณาการการพัฒนาการดำเนินการธนาคาร โรงเรียนโคกประสิทธิ์วิทยาวินัย แบบมีส่วนร่วม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ด้วยการประยุกต์ใช้การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม กำหนดเป็นกรอบแนวคิดเบื้องต้น ดังนี้

1. การเตรียมทีม
2. การศึกษาสภาพการดำเนินงาน
3. การวางแผนแบบมีส่วนร่วม
4. การปฏิบัติตามแผนและบทบาทหน้าที่
5. การสรุปผลการดำเนินงาน

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

นียมศัพท์เฉพาะ

1. **การพัฒนาดำเนินการ** หมายถึง การพัฒนาหรือปรับปรุงกระบวนการปฏิบัติงานที่นำไปสู่การเปลี่ยนแปลงอย่างมีระบบ เพื่อพัฒนาการดำเนินการธนาคาร โรงเรียน โลกประสิทธิ์ วิทยาลัย ให้เป็นที่น่าพึงพอใจของสมาชิก

2. **ความพึงพอใจ** หมายถึง ความรู้สึกที่ดีต่อสิ่งต่าง ๆ ความชอบ ความประทับใจ ความพอใจในการใช้บริการในธนาคาร โรงเรียน โลกประสิทธิ์วิทยาลัย

3. **ธนาคารโรงเรียน** หมายถึง ธนาคารที่ดำเนินการโดยนักเรียนในโรงเรียนมีครู และพนักงานธนาคารออมสิน สาขาอมลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์เป็นที่ปรึกษาในการวิจัยครั้งนี้ หมายถึง ธนาคาร โรงเรียน โลกประสิทธิ์วิทยาลัย จังหวัดกาฬสินธุ์

4. **การวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม** หมายถึง การดำเนินการร่วมกันวิจัย โดยผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยมีส่วนร่วมตลอดกระบวนการวิจัยบุคคลเหล่านั้น ตั้งแต่ขั้นตอนการกำหนดปัญหา จนถึงสิ้นสุดกระบวนการวิจัย และใช้ประโยชน์จากผลการวิจัยโดยมีกระบวนการวิจัย 5 ระยะ ดังนี้

4.1 **การเตรียมทีม** หมายถึง การรวบรวมความพร้อมในการดำเนินงานให้ประสบความสำเร็จ ซึ่งประกอบด้วย คน วัสดุ งบประมาณ และการวางแผน

4.2 **การศึกษาสภาพและความต้องการ** หมายถึง การดำเนินการร่วมกันในการสำรวจสภาพปัจจุบันปัญหา ความต้องการ และวิเคราะห์ปัญหาด้านต่าง ๆ ที่มีมูลเหตุจริงใจ หรือมีความสนใจที่จะทำการวิจัย เป็นเรื่องที่มีประโยชน์ อยู่ในความสามารถของผู้วิจัยที่จะดำเนินการได้ แล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์ หาสาเหตุของปัญหา และเลือกปัญหาที่สำคัญมาทำการวิจัย

4.3 **การวางแผนแบบมีส่วนร่วม** หมายถึง การดำเนินการร่วมกันในการคิดค้นหาวิธีการ กลยุทธ์ นวัตกรรม หรือเทคนิควิธีการ แล้วกำหนดขั้นตอนในการดำเนินการแก้ไขปัญหาหรือพัฒนา ตามแผนที่วางไว้

4.4 **การปฏิบัติตามแผนและบทบาทหน้าที่** หมายถึง การดำเนินการร่วมกันเพื่อวางแผนการดำเนินการ ในการนำแผนการดำเนินการวิจัยมาใช้ดำเนินการอย่างรอบคอบ การจัดเตรียมเอกสาร และมอบหมายหน้าที่ในการดำเนินการของผู้ร่วมวิจัยแต่ละคน

4.5 **การสรุปผลการดำเนินงาน** หมายถึง การดำเนินการร่วมกันในการเขียนรายงานผลจากการแก้ไขปัญหา หรือพัฒนาการดำเนินการ โดยใช้รูปแบบในการเขียนรายงานการวิจัย

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

เพื่อเปิดโอกาสให้ครู นักเรียน และบุคลากรภายในโรงเรียนฝึกทักษะการบริหาร การบริการ และการทำงานอย่างมีขั้นตอน รวมทั้งสามารถพัฒนางานในเรื่องของการดำเนินงาน ในด้านการศึกษา และการบริหารงานด้านประกอบการธนาคาร โรงเรียนให้เป็นเลิศ

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY